

**ARTE DRAMATIKO GOI MAILAKO ARTE IRAKASKUNTZETAKO GRADU
TITULUA
INTERPRETAZIOA
TÍTULO DE GRADO EN ENSEÑANZAS ARTÍSTICAS SUPERIORES DE ARTE
DRAMÁTICO
INTERPRETACIÓN
IRAKASKUNTZA GIDA / GUÍA DOCENTE
2026-2027
JANZKERA/INDUMENTARIA**

1. Identifikatzaileak

MATERIA: Pertsonaiaren diseinua

KREDITUAK: 3 ECTS

IKASGAI MOTA: Derrigorrezko ikasgaia

MAILA: Arte Dramatiko 4.maila

ORDU KOPURUA GUZTIRA: 90 ordu

ORDU PRESENTZIALAK: 76 ordu

ORDU OSAGARRIAK: 14 ordu

IRAKASGAIA EMATEKO ALDIA: Irailetik martxorarte

IRAKASKUNTZA HIZKUNTZA: Euskera/Gaztelera

2. Irakasleak

Izen-abizenak	Helbide elektronikoa
Ainhoa Areitio Elorduy	aareitio@dantzerti.eus

3. Ikasgaiaren deskribapena

(EHAAREN arabera, 23/2016 DEKRETUA, otsailaren 16koa, zeinen bidez ezartzen baitira Arte Dramatikoko Goi-mailako Arte-irakaskuntzetako Interpretazioaren espezialitatea eta Euskal Autonomia Erkidegorako ikasketa-plana)

Aktorearen gorputzak, aurpegiak eta jantziak emititzen dituzten zeinuak ezagutu eta aztertze behar diren tresnak menderatzea, pertsonaiaren eskakizunen arabera egokitzeko edo aldatzeko.

Pertsonaiaren sorkuntza plastikoaren kontzeptuak eta oinarriak, janzkera eszenikotik abiatuta.

Janzkera eszenikoaren eboluzioa garai desberdinetan, eta horren lotura jantzien eboluzioarekin.

Pertsonaiaren jantzien azterketaren hastapenak ikuskizunaren kontzepzioan, aktorearen ikus- eta plastika-adierazpen gisa eszena barruan.

Janzkera eszenikoa egiteko erabiltzen diren material eta tekniken oinarriko ezagutza.

Jantziaren eta modaren historiaren hastapenak.

4. Konpetentziak

Graduko Konpetentzia Orokorrak	
G1	Autonomia eta autorregulazioa sustatzea ezagutzaren, emozioen, jarreraren eta portaeren esparruan, independentzia adieraziz modu kritiko batean informazioaren bilketan, analisisan eta sintesian, ideien eta argudioen garapenean, eta sorkuntza-prozesuetan automatizatze eta antolatze duen gaitasunean
G2	Psikologikoki ulertzea eta enpatizatzea, besteen bizitzak, egoerak eta nortasunak ulertzeko, bere irudikapen- eta intuizio-gaitasunak, baita adimen emozionala eta pentsamendu sortzailea ere modu eraginkor batean erabiliz arazoak konpontzeko; pentsatzeko eta malgutasunez lan egiteko gaitasuna garatuz, besteengana eta lanaren egoera aldakorretara egokituz, baita beraren gorputzaren eta ikuskizunari lotutako baldintza psikologikoak betetzeko behar den orekaren kontzientzia eta erabilera osasungarria garatuz ere
G3	Kontzientzia kritikoa indartzea, norberaren eta besteen lanari ikuspegi eraikitzailea aplikatuz, eta erabilitako bitartekoen eta lortu nahi diren helburuen artean harreman egokia ezartzen duen etika profesionala garatuz
G4	Komunikatzea, erakutsiz gaitasun nahikoa duela negoziatzeko eta talde-lana antolatze, ingurune kultural desberdinetara egiteko eta teknologia berriak erabiltzeko
G5	Espresio eta sorkuntza pertsonala sustatzea, hartutako ezagutza teorikoak, teknikoak eta praktikoak integratuz; zintzotasuna, erantzukizuna eta eskuzabaltasuna erakutsiz prozesu sortzailean; arriskua hartuz, porrota onartuz eta modu orekatuan baloratuz gizartean izaten den arrakasta
Especialitateko Berariazko Konpetentziak	
EI1	Interpretazioa garatzeko beharrezkoak diren adierazpen-baliabideak menperatzea
ET2	Sorkuntzan parte hartu eta partitura edo pertsonaia interpretatzea, interpretazio-teknika desberdinak menperatzearen bidez

ET3	Ikuskizunaren zati diren gainerako hizkuntzekin elkar-eragitea
ET4	Sormen-prozesu pertsonala ulertzeko eta oinarritzeko ikastea, lan-metodologiari zein berrikuntza estetikoari dagokienez

Zeharkako konpetentziak	
T1	Lana era eraginkorrean eta motibatzailean antolatu eta planifikatzea
T2	Informazio garrantzitsua bildu, aztertu, laburbildu eta egoki kudea
T3	Egiten den lanaren helburuei lotutako arazoak konpondu eta erabakiak hartzea
T4	Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak efizientziaz erabiltzea
T6	Norberaren jardura profesionalaren eta pertsona artekoaren autokritika egitea
T7	Komunikazio-gaitasunak eta kritika eraikitzailea erabiltzea lan taldean
T8	Ideiak eta argudioak garatzea, arrazoituz eta kritika eginez
T9	Egoki txertatzea diziplina anitzeko taldeetan eta ingurune kultural desberdinetan
T10	Lantaldeak gidatu eta kudeatzea
T11	Balioespen eta sentsibilitate estetikoan, ingurumenekoan eta aniztasunekoan oinarritutako etika profesionala garatzea lan-praktikan
T13	Bikaintasuna eta kalitatea bilatzea jardun profesionalean
T14	Ikerketako metodologia menderatzea proiektu, ideia eta soluzio bideragarriak sortzean
T15	Era autonomoan lan egitea eta ekimenaren garrantzia eta espiritu ekintzailea baloratzea jardun profesionalean
T16	Kultura- eta ingurumen-ondasunarekiko erantzukizunez erabiltzea eskura dituen bitarteko eta baliabideak
T17	Bere lan-jardunarekin, kultura bezalako ondarearen garrantziaz, horrek hainbat esparrutan duen eraginaz eta balio esanguratsuak sortzeko duen gaitasunaz sentsibilizatzen laguntzea gizarteari
Interpretazio ikasgaiaren Berariazko Konpetentziak	

EA1	Jantzien eboluzioa ezagutzea, baita historian zehar jantziak izen duen funtzio soziala ere
EA2	Ezagutu eta aztertzea janzkeraren eboluzioa eta jantzi eszenikoaren funtzioa garai desberdinetako ikuskizunetan
EA3	Janzkera aztertu eta ulertzea alderdi funtzional eta semiotikoei dagokienez, eta ekintza eszenikoarekin lotzea
EA4	Janzkera eta antzerki- edo dantza-ikuskizun baten eszenaratzea definitzen duten gainerako elementu kontzeptual eta estetikoak erlazionatzea
EA5	Ezagutzea janzkera eszenikoko materialen diseinuan eta erabileran zein diren joera adierazgarriak eta horien balio adierazlea eszenaratzean eta pertsonaia dramatikoak osatzean

5. Edukiak

I. Blokea. Teoria

1. Gaia. Eszenako jantziak: elementual eta funtzioak.
2. Gaia. Jantziaren historia eta jantzi eszenikoarekin duen harremana. Jantzien deskribapena, eta eragin historiko, sozial, politiko eta erlijiosoak.
3. Gaia. Irudiaren teoria: elementu morfologikoak (lerroak, azalera, plano edo ingerada, bolumena, kolorea, forma), elementu dinamikoak (mugimendua eta erritmoa) eta konposizioa (oreka eta mezu bisuala).
4. Gaia. Idazkera dramatikoaren translazioa kontzeptu bisualera. Pertsonaia baten jantzi-diseinuaren prozesua.

II. Blokea. Praktika

Irakasgaiaren alde praktikoa taldearen ezaugarri eta beharretara egokituz alda daiteke. Praktika guztiak azken ebaluazioan aintzat hartuko dira.

1. Gaia. Oinarrizko jantzigintza-praktikak: mozketa- eta jantzigintza-tresnak.
 - Jantzien fusilatze-teknika.
 - Neurrien hartzea eta fitxa.
 - Oinarrizko patroien egitea eta ondorengo eraldaketa. Eskuz eta makinaz jostea.
2. Gaia. Figurinen errealizazioa. Oinarrizko kontzeptua.

3. Gaia. Pertsonaia baten inguruko inspirazio-panel edo *moodboard*-aren sorkuntza.

4. Gaia. Jantzi baten fitxa teknikoa.

Irakasgaien zehar egin beharreko lanak:

- **Oinarrizko jantzien patroigintza eta jantzigintza Nancy panpinentzako**

Oinarrizko patroien elaborazioa egingo da (gona, galtza eta alkandora), Nancy panpinen neurrien arabera egokituta, eta ondoren eskuz josiko dira. Ariketa honen helburua, ikasleek eskuzko jostura-tekniketan trebetasuna eskuratzeko da, zehaztasuna, xehetasunei arreta eta jantzigintzako oinarrizko prozesuen ulermena bultzatuz.

Ariketa honen ebaluazioan kontuan hartuko dira: patroien egokitzapenean eta aurkezpenean lortutako zehaztasuna, eskuz egindako josturaren kalitatea (puntuazioaren erregularitatea, muntaketa eta akabera), prozesuaren ulermena eta zailtasun teknikoak konpontzeko gaitasuna. Azkenik, lanerako erakutsitako jarrera ere baloratuko da, antolaketa, materialen zaintza eta ikaskuntzan inplikazioa azpimarratuz.

- **Jantzi baten fusilatzea**

Fusilatze-ariketak jantzi sinple bat erreproduzitzea du helburu, haren analisi eta behaketatik abiatuta, jantzia desmuntatu beharrik gabe. Ikasle bakoitzak oinarrizko jantzi bat ekarriko du, eta haren piezak, josturak eta akaberak aztertuko ditu. Hortik abiatuta, paperean patroia lortuko da.

Patroi horrekin, jantziaren bertsio bat egingo da, oihal merke edo birziklatuak erabiliz, eta makina bidez josiz. Lana osatzeko, patroia garbi entregatu beharko da, erreproduzitutako jantzia eta prozesua deskribatzen duen fitxa teknikoa, aurkitu diren zailtasunak eta aplikatutako konponbideak barne.

Ebaluazioan, patroien zehaztasuna, jantzigintzaren kalitatea eta lan-prozesuari buruz egindako hausnarketa baloratuko dira.

- **Eszenen pertsonaia historikoa: jantziaren sorkuntza material birziklatuekin**

Ariketak jantzi baten sorkuntza proposatzen du, testuinguru historiko jakin bateko pertsonaia dramatiko baterako, eta oinarrizko material gisa material birziklatuak edo berrerabiltuak erabiliz. Lan-talde bakoitzak pertsonaia dramatiko bat hautatuko du, testuinguru historiko zehatz batean kokatua (adibidez, tragedia greziar bat, Urrezko Aroko komedia bat edo XIX. mendeko obra erromantiko bat). Hautaketa horretatik

abiatuta, ikerketa egingo da garaiko jantzien ezaugarrietan: formak, materialak, koloreak eta sinbolismoak.

Informazio horrekin, moodboard bat egingo da, erreferentzia historiko eta estetikoak jasotzen dituen, baita dramaturgia hizkuntza bisualera ekartzen duten zirriborro edo figurinak ere. Ondoren, jantziaren eraikuntza garatuko da material birziklatuak erabiliz, erronka bikoitza planteatuz: batetik, silueta eta formetan koherentzia historikoa mantentzea, eta bestetik, material ez-konbentzionalekin modu sortzailean esperimentatzea.

Emaitza desfile performatibo batean aurkeztuko da, non pertsonaia bakoitza erakutsiko den ez bakarrik bere jantziarekin, baizik eta eszenaratze osoarekin batera: ibiltzeko modua, musika eta garaia evokatzen duen giroa barne. Aurkezpenarekin batera, prozesuaren memoria labur bat entregatuko da, egindako ikerketa, material hautaketa eta hartutako erabaki sortzaileak azaltzen dituen.

Ebaluazioan kontuan hartuko dira: ikerketa historikoa, material birziklatuen erabileran sortutako sormen-gaitasuna, jantzigintzaren kalitate teknikoa eta proposamen performatiboaren koherentzia pertsonaiarekin eta bere testuinguru dramatikoarekin.

6. Metodologia eta lanerako plana

Edukiak ikasturtean zehar modu dinamikoan landuko dira, ikasleen parte-hartzera bideratuta, ulermena errazteko baliabide bisualekin. Atal teorikoa garatzearekin batera eta jakintza horiek eskuratzen diren heinean, ikasleek ikasitakoa modu aktiboan aplikatu ahal izango dute, hasierako ideia bati forma ematea bilatuko duen sormen-prozesu baten bidez; izan dadila inspirazio-panelean, figurin batean edo oinarritzko patroitik abiatutako pieza batean.

Ikasgai honetan ikasle bakoitzak egiten duen ibilbide didaktikoak arreta indibidualizatua eskatzen du, beraz, ezinbestekoa da eskoletara etortzea eta egindako ariketa guztiak gauzatzea. Ariketa horiek gelan baloratuko eta komentatuko dira, ulermen orokorra hobetzeko eta ikaskuntza errazteko modu eraikitzaile batean.

Testu teorikoak modu digitalean partekatuko dira.

Ikaslearen lanaren denbora planifikazioa

Klase praktikoak	50 horas
Klase teorikoak	20 horas

Ikaslearen ikasketa-orduak eta lanen kudeaketa	20 horas
Orduak guztira	90 horas

7. Ebaluaketa

EBALUAZIO IRIZPIDEAK ETA ADIERAZLEAK		
Kpt	IRIZPIDEA	ADIERAZLEA
EA 1 T1 T2 T16	1. Garai historiko desberdinetan nagusitu diren estilo eta modak ezagutzea, erabilitako jantzien eta osagarrien formak, ehunak eta koloreak aztertuz	1.1. Ikasitako testu teorikoen edukiak ulertzen ditu
		1.2. Kolore-gama eta ehun moten eskema egokia ezagutzen eta egiten du
		1.3. Ikasgaian proposatutako eszena/praktika plastikoan kontzeptu teorikoak behar bezala aplikatzen ditu
		1.4. Garai ezberdinetako jantzien terminoak eta nomenklatura behar bezala erabiltzen ditu
EA 2 T1 T2 T4 T14 T15	1. Antzerki-janzkiaren funtzioa historian zehar ezagutu eta aztertzen du	1.1. Informazio-iturrien erabileran gaitasun kritikoa du
		1.2. Aro bat beste batetik bereizten eta ulertzen du, estetika eta jantzi zehatz baten bidez
		1.3. Antzezlan baten leku eta garai zehatzei erreparatuz dokumentazio grafikoa ulertzen eta antolatzen du
EA 3 T1 T2 T4 T7 T8 T14 T15	1. Kolorea, testura, ehuna, argiztapena eta beste elementu plastiko batzuk baloratzea, balio komunikatiboaren eramaile diren seinale gisa, eta eszenaratzean gainerako elementuekin erlazionatzea	1.1. Talde artistiko baten lana ulertzen eta bereizten/identifikatzen daki
		1.2. Teorian ikasitakoa zuzendari baten ideia zehatz batean edo antzezlan batean behar bezala moldatzen eta aplikatzen du
		1.3. Jantziak behar duen testura eta kolore mota, baita horiek gauzatzeko beharrezko prozesua ere, ezagutzen ditu
		1.4. Eszenaratzean argiztapenak jantzieta eta beste elementu eszeniko batzuetan eragin dezakeen koloreen nahasketa eta jolasa bereizten eta identifikatzen daki

EA 4	1. Jantzien edukiak aktoreen gorputzak eta aurpegiak igortzen dituzten seinaleekin erlazionatzea	1.1. Ekintza dramatiko bat behar bezala interpretatzen eta aztertzen du
		1.2. Antzezlan baten beharretara egokitutako ideia plastikoak aplikatzen ditu, beste elementu eszenikoak kontuan hartuta
		1.3. Pertsonaien izaera psikofisikoa eta haien eboluzioa aztertzen ditu, plastika eta jantzien garapenetik abiatuta. Pertsonaia bakoitza deskribatzen, identifikatzen eta bereizten du pertsonaia bakoitzarentzako jantziaren sorkuntzaren bidez (koloreak, testurak, formak...)
		1.4. Pertsonaia bakoitzaren komunikazio ez-berbala ezagutzen du eta hori xehetasunen edo sinboloen bidez kanporatzen daki
	2. Oinarritzko figurinak egitea, proposamen eszenikoari dagokion garaia eta jantzi mota kontuan hartuta	2.1. Figurinistaren ikuspegitik, jantzi eszeniko baten sorkuntza-prozesu osoa ezagutzen du, hasierako ideiatik aurreprodukziora eta handik gauzapenera eta eszenaratzeraino
		2.2. Pertsonaia bat behar bezala diseinatzen du irudiaren bidez, jantzi bakoitzaren formak, testurak eta koloreak behar bezala marraztuz eta adieraziz
		3.3. Pertsonaia eta jantzi bakoitzaren materialak, tonuak eta koloreak prestatzen eta aukeratzen ditu
		3.4. Pertsonaiak eta eszenak modu eraginkorrean xehetzen ditu
		3.5. Jantziak testuinguru historiko ezberdinetan bereizten eta kokatzen daki
	3. Konplexutasun handirik ez duten jantzien patroiak egitea	3.1. Oinarritzko patroiak eta haien eraldaketen teoria ezagutzen eta behar bezala aplikatzen du
		3.2. Neurrien hartzearen garrantzia ezagutzen du eta modu eraginkorrean aplikatzen die aktoreei
		3.3. Oinarritzko patroietatik abiatuta eraldaketa bat ulertzen eta aplikatzeko gai da
		3.4. Pieza batetik patroia ateratzeko modu desberdinak ezagutzen ditu

EA 5 T1 T2 T3 T4 T6 T7 T9 T13 T16	1. Pertsonaia baten jantziak ikertzeko	1.1. Pertsonaia eszenikoen sorkuntzaren ikuspegitik, testu dramatiko bat behar bezala aztertzen eta ikertzen ditu
	iturri eta euskarri desberdinak	1.2. Emaizta bera lortzeko, ideia beraren barruan konbinazio eta aldakuntzak proposatzen ditu
	erabiltzea	1.3. Informazio esanguratsua biltzeko, iturri eta euskarri ezberdinak ezagutzen eta ikertzen ditu
	2. Eszenaratze-estiloaren arabera	2.1. Pertsonaien ekintza dramatikoa behar bezala ulertzen du eta pertsonaia bakoitzerako aldakuntzak proposatzen ditu
	pertsonaien	2.2. Adierazpen-argitasuna, garbitasuna eta sakontasuna aplikatzen ditu planteamendu plastiko zehatzetan
	karakterizazioa egitea	2.3. Eszenaratzerako ideia plastiko anitzak proposatzen ditu
		2.4. Diseinu grafiko bat interpretatzeko gai da
		2.5. Pertsonaiaren garapena aztertzen du une historiko-sozial eta politiko ezberdinetan, baita pertsonaia bakoitzaren alderdi psikofisikoa ere

8. Ikaskuntzaren kalifikazioa

Ebaluazioa jarraitua eta bereizia izango da, ikasgaiako ezarritako konpetentziak barneratzea kontuan hartuz. Graduak zenbait konpetentzia orokor eta zeharkako ere kontuan hartuko dira, eta beraz, izaera barneratzailea izango du. Ebaluazio jarraitua klasera joatearen menpe egongo da, eta, gutxienez, irakasgaia emateko aldirako adierazitako klase presentzialen %80ko asistentzia izan beharko du ikasleak.

Ikasgaiaren helburuen gauzatzea, dagozkien konpetentziekin lotuta, gorago aipatutako indikatzaileen arabera eta beherago zerrendatutako tresnen bidez puntuatuko da.

Ebaluazio tresnak
a. Klaseko egunerokotasuna, asistentzia eta ikasleak klasean egindako eskuhartzearen nolakotasuna hartuko dira kontutan.
b. Erkatze-zerrenda, eskatutako lanen entrega egiaztatze eta ebaluatze, eskatutako irakurketak egiteko, eta lan horietan eta ikasgelan bi tresnei buruz egindako hausnarketak eta iritziak egokiak diren ikusteko.
c. Oinarritzko materiala aztertze lan idatziak eta antzezpen-proposamenak, eszenak ulertze, aztertze eta sortze gaitasuna eta koherentzia egiaztatze.

d. Kurtsoan zehar egindako ariketen lagina.
e. Amaierako hausnarketa-idazlana, ikaslearen sormen-gaitasuna, autokritika eta hobekuntzarako erantzuna egiaztatzeko, baita praktika baten burutzea ere.
f. Praktikaren eta egindako lanen arteko kontrajartze-lan teorikoa, jantziaren historiaren teoriaren jarraipena eta kanpoko jardun profesionalaren azterketa.

Ebaluazio-tresnen haztatzea eta programazioa			
Instrumento	Bloque temático	Ponderación	Periodo de realización o entrega
Bertaratzea, jarrera eta gaitasuna irakasgaian eta eskoletan		%10	Kurtsoan zehar
Klasean egindako ariketa praktikoak	I eta II. blokeak	%20	Kurtsoan zehar
Oinarrizko jantzien patronaje eta konfezioa	II. blokea	%25	Kurtsoan zehar
Jantzi baten fusilatzea	II. blokea	%15	Kurtsoan zehar
Bukaerako lana: berziklatutako materialekin egindako jantzia	I eta II. blokeak	%30	Kurtso bukaeran
Total		100%	

Ez-ohiko deialdian, ponderazioa ez da aldatuko.

9. Ebaluazio jarraia eta deialdiak

Ebaluazio jarraiaren galera ikaslearen faltak presentziako ordu kopuruaren %30 denean gertatuko da, baldin eta falta ez justifikatuen kopurua %20 baino gehiago ez bada. Galera horrek, ikasgaiaren irakaskuntza unea gora-behera, aurreikusitako ondorengo lanak/probak ez onartzea, ez zuzentzea, eta ez ebaluatzea ekarriko du. Ikaslea tutoretzapean izateko eskubidea berreskuratzeko aukera aintzat hartuko da.

Ebaluazio jarrai galtzen duen ikasleak ohiko deialdian azterketa egiteko eskubidea du.

Ebaluazio jarraia gainditzen ez duen ikasleak, ez du eskubiderik izango deialdi arruntean azterketa egiteko, eta zuzenean ezohiko deialdian egin beharko du azterketa, ikasgelan landutako bloke guztiekin.

- **Ohiko deialdia:**

Ikasgaiaren konpetentzien 100% ebaluatuko dira.

- **Ezohiko deialdia:**

Ikasgaiaren konpetentzien 100% ebaluatuko dira. Ohiko deialdian gutxiegi duen ikasleak, ez aurkeztuak, edo deialdiari uko egin duenak, ezohiko deialdian ebaluatzeko aukerarik izango du.

Ezohiko deialdia —urtarrilean zein maiatzean amaitzen diren ikasgaiak— ekainean izango da, eskola egutegian berariaz gordetako egunetan.

10. Bibliografia

Alonso Bahamonde, P. (2015). *Asesoría en vestuario, moda y complementos*. Videocinco.

Arnold, J. (1977). *Patterns of fashion 2. English women's dresses and their construction*. Macmillan.

Arnold, J. (1985). *Patterns of fashion: The cut and construction of clothes for men and women c1560–1620*. Oxford University Press.

Beaulieu, M. (1971). *El vestido antiguo y medieval*. Oikos-tau.

Beaulieu, M. (1987). *El vestido moderno y contemporáneo*. Oikos-tau.

Blum, S. (1981). *Everyday fashions of the twenties: As pictured in Sears and other catalogs*. Dover Publications.

Echarri, M., & San Miguel, E. (2008). *Cuadernos de técnicas escénicas. Vestuario teatral*. Ñaque.

Fernández, D., & Jácome, D. (2019). *Vestir al personaje. Vestuario escénico: de la historia a la ficción dramática*. Ediciones Cumbres.

Fukai, A., Suoh, T., Wagami, M., Koga, R., & Nie, R. (2002). *The collection of Kyoto Costume Institute. Fashion*. Taschen.

Laver, J. (2005). *Breve historia del traje y la moda*. Cátedra.

Nuvoletti, G. (1986). *Elogio de la corbata*. Montiberica.

Racinet, A. (2007). *Historia del vestido*. Libsa.

Videocinco. (s.f.). *Libro de asesoría en vestuario, moda y complementos*. Videocinco.

Worsley, H. (2004). *Décadas de moda*. Könemann.